

[Inici](#) > [Cultura](#) >

CULTURA

Maria Àngels Anglada i la seva "Poesia completa"

per **Adrià Arboix**

el març 25, 2023

No hi ha poesia masculina o femenina. Hi ha poesia o no n'hi ha
Maria Àngels Anglada (1930-1999)

El que perdura, ho funden els poetes.
Friedrich Hölderlin (1770-1843)

La poesia és la llengua i l'art de l'escriptura a la seva màxima potència.

Maria Àngels Anglada (1930-1999)

Anglada pertany a l'estirp de poetes polítics com WB Yeats, Salvador Espriu o Bertol Brecht on la ideologia i l'art es potencien mútuament per formar un tot orgànic molt poderós i incisiu.

D. Sam Abrams (1952)

Maria Àngels Anglada (Vic,1930 – Figueres, 1999) és una de les principals escriptores en llengua catalana del segle XX. Narradora, poeta i traductora, era llicenciada en filologia clàssica amb dedicació professional a l'ensenyament secundari, on havia exercit la docència del llatí i el grec.

Més d'un cop –i tal com ens ho recorda Roser Benet- l'autora s'havia definit com "una poeta que escriu novel·les" tot reivindicant com a mestres, entre altres, Carles Riba (1893-1959), Salvador Espriu (1913-1985), Salvatore Quasimodo (1901-1968) i Giorgio Bassani (1916-2000).

Enguany fa 50 anys de la publicació del seu primer llibre de poesia "Díptic" (1972), escrit juntament amb Núria Albó (1930), un poemari de compromís solidari com a mitjà per situar Catalunya al món, al mig del gran debat internacional sobre qüestions de justícia social i política. Hi trobem, entre altres temes, la denúncia de la falta de llibertat del poble català, la denúncia de la guerra del Vietnam i la denúncia de l'extermini jueu. Poemes escrits amb intel·ligència i subtileza i amb una superfície textual de calidesa, senzillesa i proximitat, segons l'escriptor i crític literari estatunidenc D. Sam Abrams.

Precisament, ens recorda Abrams, que és qui escriu el pròleg de la Poesia Completa d'Anglada que ara comentem, que l'escriptora afirmava que en el món de la paraula i la literatura no hi ha res superior a la poesia. També remarcava Abrams la preciosa brevetat de l'obra lírica d'Anglada, ja que en vida només va publicar quatre poemaris (*Díptic*, *Kyparíssia*, *Carmina cum fragmentis i Arietta*) i bastant espaiats en el temps (1972, 1980, 1990 i 1996, respectivament).

En aquesta Poesia Completa, que no és una edició crítica, hi trobem el total dels seus 83 poemes reunits per primera vegada en la seva integritat i publicats a l'editorial Vitella l'any 2009, amb una edició rigorosa, pulcra i ben editada.

Abrams compara la brevetat de l'obra lírica d'Anglada amb la de poetes com Philip Larkin (1922-1985) o Clementina Arderiu (1889-1976), que són també molt rigorosos i que escriuen només aquells poemes absolutament necessaris, poetes amb una obra breu però molt perfecta.

Cal remarcar també l'alt nivell d'autoritat moral i intel·lectual d'Anglada, que l'encimbellen com a una autora literària de primer ordre, perquè a la seva poesia i a la seva obra hi trobem excel·lència intel·lectual, artística i humana. I altura ètica, cultural i literària. A la seva poesia hi ha humanitat, sinceritat i autenticitat. S'hi reflecteix el seu rigor, i la seva perfecció formal i artística, segons Abrams. Amb modernitat i vigència que la fa ocupar un lloc destacat en el panorama de la lírica catalana moderna i contemporània.

Un tret indissociable de l'obra d'Anglada és el seu acusadíssim sentit de la solidaritat humana, social i política. Solidaritat amb les víctimes de les guerres, de les persecucions, les exclusions i les marginacions que recorren tota la seva obra lírica, remarca Abrams, i sempre amb emoció, empatia i indignació moral i intel·lectual davant les injustícies. Poesia cívica en majúscules amb preocupació per la llengua, segons el poeta Marià Manent (1898-1988).

Recorda Abrams que el seu profund sentit de solidaritat vincula l'obra de Maria Àngels Anglada directament amb la generació de poetes com Joseph Brodsky (1940-1996) o Czeslaw Milosz (1911-2004) que va carregar amb la difícilíssima tasca de tornar a escriure poesia després d'Auschwitz. Perquè alguns dels seus poemes són i seran absolutes i indiscutibles obres mestres de la poesia de compromís moral, polític i

històric, remarca el crític. Poemes combatius però alhora delicats, segons Jordi Pla (1949), amb una extraordinària plasticitat i força evocativa de les imatges, modelades amb profusa riquesa de lèxic. Obres d'una artista consumada, d'una gran lucidesa intel·lectual, tractades sempre en profunditat.

Cal destacar també que els poemes d'Anglada són molt concentrats, amb una altíssima presència d'idees en el text. Idees que a vegades ens fereixen, però que sempre ens eduquen i ens fan créixer. Cada poema de la seva obra lírica és una petita entitat autònoma molt i molt treballada per mirar d'assolir la perfecció formal i artística. I sempre amb una llengua precisa, matisada, neta, musical i sonora i, sobretot, carregada de capes de pensament i sentit, remarca amb intenció Sam Abrams.

Per a Anglada és imprescindible la tradició literària, i les seves referències al món clàssic (Grècia) són constants en la seva obra, i són necessàries perquè els clàssics encarnen les arrels permanents d'una cultura antiga però sàvia encara que s'hagi de revifar i reactualitzar a cada nova generació. Tenim la sort de disposar a la Universitat de Girona de la "Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada – Carles Fages de Climent". Recordem, reivindiquem i gaudim de l'obra lírica de Maria Àngels Anglada, una autèntica clàssica moderna.

Referències bibliogràfiques

1. ANGLADA, Maria Àngels. *Poesia completa*. Edicions Vitella. Bellcaire d'Empordà, 2009.
2. ABRAMS, D. Sam. "Pròleg. Però tot era cançó al capdavall" A: Anglada MA. *Poesia completa*. Edicions Vitella. Bellcaire d'Empordà, 2009. Pp 9-26.
3. MANENT, Marià. "Pròleg de Díptic". A: Anglada MA. *Poesia completa*. Edicions Vitella. Bellcaire d'Empordà, 2009. Pp 147-151.

4. PLA, Jordi. "Pròleg de *Kyparíssia*". A: Anglada MA. *Poesia completa*. Edicions Vitella. Bellcaire d'Empordà, 2009. Pp 153-157.
5. BENET, Roser. "Per Sant Jordi, recordem Maria Àngels Anglada (Vic, 1930-Figueres, 1999)". Emporion, abril 2021.
<http://emporion.org/per-sant-jordi/>

MARIA ÀNGELS ANGLADA

Poesia completa

edicions vitel·la

APARICIONS

II – DESPRÉS DE MARATÓ*

Qui mai ho hauria dit?
Aquell soldat amb la vista entelada,
brut de suor i de pols, les sandàlies
fetes bocins, era l'invicte nunci
de la gesta més clara, radiant.
Si no haguéssim sentit dels seus llavis tallats
el mot sagrat "vencérem"
potser li hauríem allargat un òbol
com a un obscur captaire foraster.
Perquè no ens recordem gaire sovint
de les humils i ferides disfresses
que els déus trien, o els àngels.

Maria Àngels Anglada (1930-1999)

*Després de la batalla de Marató, un jove soldat va córrer més de quaranta-dos quilòmetres per comunicar la inesperada victòria dels grecs sobre els perses

SENYAL DE PERILL*

Convidar les poetes és cosa perillosa.

Dic les poetes, no els joglars del rei.
No treuen cap colom de dintre d'un copalta,
però potser dards de flama del seu fatigat cor
o d'una nit insomne.
No us en fieu, per sota
les fràgils aparences tenim un cor salvatge
i estranys senyors servim –ja ho escriví Ausiàs March:

l'amor, el clar país, una cançó d'alosa...
Convidar les poetes és doncs, cosa arriscada.
Tisores de mots tallen les hores de l'oblit
que encerclen una llengua, un bosc amenaçat
o els ulls espaordits dels meus infants de Bòsnia.

Maria Àngels Anglada (1930-1999)

*Datat per l'autora entre abril i maig de 1993. L'ocasió va ser una trobada d'escriptores catalanes amb el president Jordi Pujol, aquell mateix any.

MOSSÈN CINTO

Nat a una plana que sempre és fecunda en espigues i fills
tu coneixies el gest més senzill per a fer cada cosa.
Tal com qui cull dintre el bosc vermells gerds de bardissa
les antigues paraules collies que obliden els savis
i rentaves, amant-lo amb clara mirada d'infant,
net de sorres impures, l'or noble i molt vell de la llengua.
Sol resseguies les altes arrugues del nostre país
-cap a quina cacera més noble que isards vagarosos!
Tan amorós com la mare desvetlla el seu fill adormit
-ric de somnis i vida- despertes la llengua. Nosaltres
cridarem amb veu nova les velles paraules. Mai més
no deixarem als amables fossers dur-la a un somni forçat!

Maria Àngels Anglada (1930-1999)

ELEGIA A LLUÍS COMPANYS*

Fa trenta anys que et devem uns mots de comiat,
branques de llor veïnes dels teus ossos.

Escolta: mai ningú no m'ha dit res
de tu, ni si morires
entre vent desfermat, si et besà el sol
el cos romput, més compassiu que els homes
o et mossegaren dents d'una alba freda
amb aigualers de plors.

Però una antiga veu dins meu murmura:
sempre és gelada l'alba de la mort,
el sol s'avergonyeix quan cacen l'home
i fuig davant de l'odi mesurat.

Sé tan sols que caigueres
descalç damunt la terra que estimaves
al mur tacat de morts no decidides
per la filosa de les tres germanes.
Dintre la llarga nit d'esvanits somnis
eres un nom, eres una abatuda
fidelitat.

Amb el lli blanc de la llengua que estimen
els meus llavis de carn i els teus de cendra
ara et teixeixo aquest petit sudari
i amb un bri d'esperança
per entre els fils d'amarga elegia
la meva sang et diu: adéu, germà.

Maria Àngels Anglada (1930-1999)

*Escrit el 1970. Commemora el 30è aniversari de l'assassinat del President de la Generalitat de Catalunya el 14 d'octubre del 1940 a Montjuïc. A *Díptic*, per raons polítiques, només es va titular "Elegia".

Lluís Companys ha estat l'únic president d'una nació democràtica assassinat pel feixisme durant la Segona Guerra Mundial.

llibres

Adrià Arboix - 191 posts

Los comentarios están cerrados, pero trackbacks Y pingbacks están abiertos.

© 2023 - Emporion | info@emporion.org

web i revista: placid.cat